

Saygı Davranış Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Saygı Davranış Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30036>

Öz

Empati becerisinin ahlaki davran??lar üzerindeki etkisini incelemek amacıyla 2009 y?l?nda Melek Erken tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilen **Saygı? Davran?? Ölçe?i**, bireylerin ba?kalar?na yönelik gösterdi?i saygı? davran?? düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 17 maddeden ve iki ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, Çevredekileri Önemsene/Dikkate Alma ve Kaba Davran??larda Bulunmama olarak adlandırılmı?tır. Ölçe?in güvenilirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlı?a sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Saygı? Davran?? Ölçe?i, Saygı?, Empati, Ahlak, Davran?? Ölçe?i, Psikometrik Geli?tirme, Likert Ölçe?i, Sosyal Davran??.

Yazarlar

Melek Erken

Amaç

Saygı? Davran?? Ölçe?i, bireylerin sosyal çevreleriyle etkileşimlerinde sergiledikleri saygı düzeyini ve saygı? davran?? e?ilimlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla geli?tirilmiştir. Ölçek, özellikle genç popülasyonlarda saygı? davran??lar? iki temel boyutta (pozitif ilgi ve negatif davran??lardan kaçınma) değerlendirerek, empati gibi psikolojik de?işkenlerle olan ilişkisini belirlemeye hizmet etmektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, 2009 y?l?nda Melek Erken'in yüksek lisans tezi çalışması'nın metodolojik bir parçası olup, araştırmacılara saygı kavramı'nı davran??sal düzeyde inceleme imkanı sunmaktadır.

Yapı

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı **Saygı? Davran??**'tir. Bu yapı, ba?kalar?na karşı gösterilen olumlu ilgi, duyarlılık ve ba?kalar?nın haklarına özen gösterme e?ilimini kapsamaktadır. Ölçek, bu yapıyı iki farklı ancak ilişkili alt boyut üzerinden ele almaktadır:

Çevredekileri Önemsene/Dikkate Alma (10 madde): Bu boyut, bireyin çevresindeki kişilerin duygularına, ihtiyaçlarına ve varlıklarına aktif olarak değer verme ve dikkat etme davran??lar?nı temsil eder.

Kaba Davran??larda Bulunmama (7 madde): Bu boyut ise, bireyin ba?kalar?nı rahatsız edici,

incitici veya hakaret edici olabilecek olumsuz ya da saldırgan davran?lardan kaçınma e?ilimini ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerli?i, uygulanan faktör analizi sonuçlarıyla desteklenmiştir. Analizler sonucunda ölçe?in 17 maddesinin iki faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu iki faktörlü yapı, teorik olarak belirlenen Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma ve Kaba Davran?larda Bulunmama boyutlarıyla uyumludur.

Maddelerin faktör yük de?erleri, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme gücünü göstermektedir. Birinci faktördeki maddelerin yük de?erleri 0.478 ile 0.728 arasında de?irken, ikinci faktördeki maddelerin yük de?erleri 0.501 ile 0.828 arasında de?mektedir. Bu yük de?erleri, maddelerin ilgili faktörlere yeterli düzeyde katkı sağladığını i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Saygı? Davran?? Ölçe?i'nin güvenilirlik düzeyi, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen de?erler, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Tüm Ölçek Güvenirlik Düzeyi: 0.880

Birinci Boyut (Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma) Güvenirlik Düzeyi: 0.839

İkinci Boyut (Kaba Davran?larda Bulunmama) Güvenirlik Düzeyi: 0.768

Genel Cronbach Alfa katsayısının 0.880 olması, ölçek maddelerinin saygı? davran?? yapı?ın tutarlı bir biçimde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi, iki faktörlü bir yapıyı ortaya koymuştur. Bu iki faktörün açıkladığı toplam varyans miktarı **%43.884** olarak bulunmuştur.

Birinci Faktör (Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma): Bu faktör, ölçe?e ilişkin toplam varyansın %35.517'sini açıklamaktadır ve 10 maddeden oluşmaktadır.

İkinci Faktör (Kaba Davran?larda Bulunmama): Bu faktör, toplam varyansın %8.367'sini açıklamaktadır ve 7 maddeden oluşmaktadır.

Toplam varyans açıklama oranının %40'ın üzerinde olması (özellikle sosyal bilimler ölçeklerinde), yapısal bütünlüğün kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 17 maddelik, iki alt boyutlu derecelendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim alan öğrenciler (Yüksek lisans tezi içeriği itibarıyla okul çağı veya ergenlik dönemi popülasyonu beklenmektedir).

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Tez başlığında genellikle ergenlik veya genç yetişkinlik dönemi).

Popülasyon Detayları: Detaylı popülasyon bilgisi için kaynak tez çalışmasına başvurulmalıdır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği kullanılarak yanıtlanmaktadır. Derecelendirme formatı şöyledir: 1 = hiçbir zaman, 2 = nadiren, 3 = bazen, 4 = sık sık, 5 = her zaman.

Anahtar Kelimeler

Saygı Etikimi, Davranışsal Ölçüm, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik Analizi, Faktör Analizi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2009 tez dönemi itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2009 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için genellikle yazar Melek Erken'den ve/veya tezin sunulduğu akademik kurumdan (Sakarya Üniversitesi) izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım ücreti hakkında bilgi mevcut değildir. Ölçek, akademik araştırmalarda kullanıma açıktır.

Kaynaklar

Erken, M. (2009). *Empati becerisinin ahlaki davranışlar üzerindeki etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya. (Tez bağlantısı: tez.yok.gov.tr).

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: saygili-davranis-olcegi-toad.pdf

Saygılı Davranış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Çevredekileri Önemsene/Dikkate Alma (10 madde)

Arkadaşımın bana yaptığı bir davranıştan hoşlanmıyorsa onu uygun bir dille uyarırım (17. madde)

Kaba Davranışlarda Bulunmama (7 madde)

Arkadaşımı iterek sıranın önüne geçmeye çalışırım (11. madde)